

KUPO Berden Iina(OKM)

14.06.2018

Asia

**EU; Kulttuuri ja av; Euroopan uusi kulttuuriohjelma**

Kokous

**U/E/UTP-tunnus**

## Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 22.5.2018 uusia koulutus-, kulttuuri- ja nuorisopolitiikkaa koskevia aloitteita, joilla rakennetaan muutoksiin sopeutuvaa, kilpailukykyistä ja yhtenäistä tulevaisuuden Eurooppaa. Aloitteisiin kuuluu Euroopan uusi kulttuuriohjelma, joka on linjaus EU:n toimista kulttuurialalla ja alan yhteistyöstä muiden politiikan alojen kanssa. Kulttuuriohjelmaan liittyvät komission ehdotus uudesta Luova Eurooppa -ohjelmasta ja tuleva neuvoston kulttuurialan työsuunnitelma, jonka valmistelu käynnistyy heinäkuussa Itävallan pj-kaudella. Keskustelu komission tiedonannosta Euroopan uudesta kulttuuriohjelmasta voi alkaa neuvostossa jo Bulgarian pj-kauden viimeisessä työryhmäkokouksessa 22.6.2018.

## Suomen kanta

Suomi pitää Euroopan uutta kulttuuriohjelmaa hyvänä edistysaskeleena EU:n kulttuuripolitiikassa. Uusien aloitteiden määrä ja sisällöt ovat vaikuttavia ja ne ovat riittävän konkreettisia komission toteutettavaksi. Aloitteet perustuvat siihen, että Euroopan monimuotoisuus ja kulttuurien rikkaus ovat innovaatioiden ja luovuuden lähde. Tämä on linjassa Suomen näkemyksen kanssa.

Suomi tukee uuden ohjelman kulttuuripoliittista linjausta, jossa kulttuuri ja koulutus nähdään tärkeimpänä voimavarana tehdä EU:sta nykyistä osallistavampi, oikeudenmukaisempi sekä sosiaalisesti ja taloudellisesti vahvempi. Investoinnit kulttuuriin lisäävät innovaatioita, kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksia osallistua, kokea ja vaikuttaa sekä vahvistavat tuottavuutta ja kilpailukykyä.

Suomi kannattaa uuden ohjelman painotusta hyödyntää aiempaa enemmän ja systemaattisemmin kulttuurin ja koulutuksen välisiä synergiaetuja sekä vahvistaa kulttuurin ja muiden politiikan alojen välisiä yhteyksiä.

Uudet komission aloitteet ovat ajankohtaisia ja kiinnostavia huomioiden myös Suomen tuleva EU-puheenjohtajuuskausi. Näihin aloitteisiin kuuluvat kulttuurialojen ja luovien alojen ammattilaisten liikkuvuuden lisääminen, kulttuurin ja koulutuksen yhteydet, kulttuuriperinnön toiminta-ohjelma, kulttuurialan ja luovien alojen yritysten ja ammattilaisten kehitysedellytysten parantaminen sekä digitaalisuutta koskevat avaukset.

## Pääasiallinen sisältö

Euroopan uusi kulttuuriohjelma (a New European Agenda for Culture) kuuluu komission 22.5.2018 julkaisemiin uusiin aloitteisiin, joilla vahvistetaan koulutus-, kulttuuri- ja nuorisopolitiikkaa Euroopan unionissa ja rakennetaan vahvempi Eurooppa.

Uusi kulttuuriohjelma on komission vastaus viime vuonna Göteborgin sosiaalialan huippukokouksessa pidetyn koulutusta ja kulttuuria käsitelleen EU-johtajien kokouksen ja joulukuun Eurooppa-neuvoston valtuutukseen, että unionin tulisi vahvistaa yhteiskuntien yhtenäisyyttä, tehdä Euroopan unionista kiinnostavampi sen kansalaisille koulutuksen ja kulttuurin avulla sekä hyödyntää entistä tehokkaammin kulttuurin ja luovien alojen mahdollisuudet.

Eurooppa-neuvoston viesti on, että EU:n tulee toimia aktiivisemmin kulttuurin alalla ja *kartoittaa lisää mahdollisia toimenpiteitä, joilla puututaan muun muassa kulttuurialan ja luovien alojen kehittämiseen ja kulttuurialan ammattilaisten liikkuvuuden oikeudellisiin ja taloudellisiin kehitysedellytyksiin.*

Komissio totesi Göteborgin EU-johtajien kokouksen alla antamassaan tiedonannossa Eurooppalaisen identiteetin vahvistaminen koulutuksen ja kulttuurin avulla, että on *jäsenmaiden yhteisen edun mukaista hyödyntää koulutuksen ja kulttuurin koko potentiaali työpaikkojen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden aikaansaamiseksi ja hyödyntää välineitä eurooppalaisen identiteetin omaksumiseen kaikessa moninaisuudessaan.*

Tiivistäen Euroopan uusi kulttuuriohjelma vastaa EU-johtajien kehotukseen tehdä *enemmän* kulttuurin ja koulutuksen avulla, rakentaa yhtenäisiä yhteiskuntia ja tarjota visio vetovoimaisesta EU:sta. Ohjelma hyödyntää kulttuurin ja koulutuksen välisiä synergioita ja vahvistaa kulttuurin ja muiden politiikan alojen välisiä yhteyksiä.

Uuden ohjelman tavoitteena on:

- vaalia kulttuurin elinvoimaisuutta ja kulttuurista moninaisuutta sosiaalisen koheesion ja hyvinvoinnin edistämiseksi edistämällä osallistumista kulttuuriin, taiteilijoiden liikkuvuutta ja kulttuuriperinnön suojelua
- tukea kulttuurin ja luovien alojen työllisyyttä ja kasvua edistämällä taidetta ja kulttuuria koulutuksessa, vahvistamalla osaamista ja rohkaisemalla innovaatioihin kulttuurin alalla
- vahvistaa kansainvälisiä kulttuurisuhteita hyödyntämällä kulttuurin potentiaali kestävän kehityksen ja rauhan edistämiseksi

Uudessa ohjelmassa on kolme strategista tavoitetta:

1. Sosiaalinen ulottuvuus – kulttuurin ja kulttuurisen monimuotoisuuden valjastaminen sosiaalisen yhtenäisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen
2. Taloudellinen ulottuvuus – kulttuuripohjaisen luovuuden tukeminen koulutuksessa ja innovaatioissa sekä työpaikkojen ja kasvun lisäämiseksi
3. Ulkoinen ulottuvuus – kansainvälisten kulttuurisuhteiden vahvistaminen

Näihin tavoitteisiin liittyy komission 22 uutta aloitetta. Lisäksi komissio esittää yhdeksän uutta monialaista aloitetta, jotka ovat koskevat kaikkia kolmea strategista tavoitetta. Niistä kolme koskee kulttuuriperinnön suojelemista ja hyödyntämistä sekä kuusi digitaalisuutta ja Digital4Culturestrategiaa (tämä strategia vahvistaa kulttuuristen, digitaalisuutta koskevien ja audiovisuaalista alaa koskevien aloitteiden yhdenmukaisuutta). Uusilla toimilla lisätään kansalaisten osallistumista ja tuetaan innovointia, luovuutta, kestäväää työllisyyttä ja kasvua sekä vahvistetaan EU:n ulkosuhteita.

Komissio katsoo, että tavoitteisiin päästään vahvemmallalla yhteistyöllä EU:n tasolla. Uuden ohjelman toteutuminen edellyttää luonnollisesti yhteistyötä jäsenmaiden ja neuvoston kanssa, mikä tarkoittaa, että ohjelmaa tukevat neuvoston uusi, ensi vuonna alkava työsuunnitelma (valmistelu käynnistyy heinäkuussa) ja työskentelymenetelmät kuten avoin koordinoitimenetelmä. Lisäksi tarvitaan läheistä yhteistyötä Euroopan parlamentin ja alan toimijoiden kanssa.

Seuraavassa on esimerkkejä komission 31 aloitteesta, joista osa käynnistyy jo tänä vuonna.

- Luova Eurooppa -ohjelman sisällä uusi kulttuurialojen ja luovien alojen ammattilaisten liikkuvuusohjelma vuosina 2018-2019
- Uusi kulttuuriperinnön toimintasuunnitelma, joka esitellään käynnissä olevan kulttuuriperinnön teemavuoden 2018 päätteeksi. Komissio pyytää jäsenmaita laatimaan samanlaiset suunnitelmat kansallisella tasolla.
- Taiteiden ja luovan ajattelun edistäminen koulutuksen kaikilla tasoilla ja elinikäisessä oppimisessa: tukemalla OECD:n luovan ja kriittisen ajattelun hankkeen validointivaihetta; edistämällä musiikin ja taiteiden roolia koulutuksessa (esimerkiksi Erasmus+ -ohjelman painopisteteemana 2019) sekä luovuuteen suuntaavien moduulien, joissa yhdistyvät IT-ala ja yrittäjyys, kehittämistä korkeakouluissa.
- Luovien alojen ammattilaisten ja luovan teollisuuden sekä Euroopan hautomoverkostojen kumppanuuksien tukeminen innovaatioita edistäen
- Säännöllinen vuoropuhelu kulttuuri- ja luovien alojen kanssa uudistetun teollisuuspoliittisen strategian yhteydessä tunnistuen politiikan tarpeet ja kehityksen edellytykset
- Kulttuurin ulkosuhteiden vahvistaminen Länsi-Balkanilla, Välimeren maissa, Lähi-Idässä, Pohjois-Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Japanissa.
- Silkkien kulttuuriperintöväylien tukeminen Keski-Aasiassa, Afganistanissa ja Iranissa
- Digitaalisen kulttuurin edistäminen uudella Digital4Culture-strategialla

- Luova Eurooppa -ohjelman sisällä kulttuuriin osallistumisen edistäminen ja kaupunkialueiden elvyttäminen käynnistämällä uusi hanke kulttuuri- ja luoville tiloille sekä kaupungeille
- Säännöllinen vuoropuhelu musiikkialan kanssa ja "Music Moves Europe"-valmistavien toimien toteutus
- Vahvempi vuoropuhelu Euroopan audiovisuaalisen teollisuuden kanssa
- EU:n ensimmäisen elokuvaviikon käynnistäminen kouluissa ja eurooppalaisten elokuvien verkkokirjaston luominen
- Av-alan uusille ammattilaisille mentoroinnin pilottiohjelmia

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

SEUT 167

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

### **Kansallinen valmistelu**

EU 31 (kulttuuri ja av) laaja kokoonpano 18.6.2018

### **Eduskuntakäsittely**

### **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

Ei lainsäädäntövaikutuksia, ei vaikutuksia Ahvenanmaan asemaan.

### **Taloudelliset vaikutukset**

Ei taloudellisia vaikutuksia.

### **Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

### **Asiakirjat**

COM(2018) 267 final

### **Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Iina Berden, OKM, [iina.berden@minedu.fi](mailto:iina.berden@minedu.fi)  
Laura Mäkelä, OKM, [laura.makela@minedu.fi](mailto:laura.makela@minedu.fi)  
Kimmo Aulake, OKM, [kimmo.aulake@minedu.fi](mailto:kimmo.aulake@minedu.fi)

EUTORI-tunnus

**Liitteet**

**Viite**

---

|               |                                                                                                                             |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Asiasanat     | Euroopan ulkosuhdehallinto, jaosto kulttuuri- ja av-palvelut (EU 31),<br>kulttuuriperintö, taide, laajentuminen ulkosuhteet |
| <b>Hoitaa</b> | <b>OKM, UM, VNK</b>                                                                                                         |
| Tiedoksi      | ALR, EUE, LVM, MMM, OM, PE, PLM, SM, TEM, VM, YM                                                                            |

---